

สันนิบาตอาหรับ (League of Arab States-LAS)

เว็บไซต์	www.leagueofarabstates.net
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	กรุงไคโร อียิปต์
วันก่อตั้ง	22 มี.ค.2488
สมาชิก	22 ประเทศ ได้แก่ แอลจีเรีย บาห์เรน คอโมโรส จิบูตี อียิปต์ อิรัก จอร์แดน คูเวต เลบานอน ลิเบีย มอริเตเนีย โมร็อกโก โอมาน ปาเลสไตน์ กาตาร์ ซาอุดีอาระเบีย โชมเลีย ชูดาน ซีเรีย ตูนิเซีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และเยเมน โดยที่ทุกประเทศเป็นสมาชิกองค์การความร่วมมืออิสลาม (OIC) นอกจากนี้ ยังมีประเทศผู้สังเกตการณ์อีก 7 ประเทศ ได้แก่ บราซิล เอิริเทรีย อาร์เมเนีย ซาต เวเนซุเอลา อินเดีย และกรีซ
เลขาธิการ	นายอะห์มัด อบูลเหมต (ชาวอียิปต์)

ประวัติการก่อตั้ง LAS หรือที่รู้จักในชื่อ Arab League (AL) เป็นองค์การระหว่างประเทศระดับภูมิภาคที่เกิดจากการรวมตัวของประเทศที่มีชาติพันธุ์ ภาษา และวัฒนธรรมอาหรับ ภายใต้แนวคิดอาหรับชาตินิยม (Arab Nationalism) และการรวมตัวของประชาชาติอาหรับ (Pan-Arabism) โดยเป็นไปตามข้อเสนอของสหราชอาณาจักรเมื่อปี 2485 ที่ต้องการให้เกิดการรวมกลุ่มของชาติอาหรับเพื่อสนับสนุนฝ่ายสัมพันธมิตรต่อสู้กับฝ่ายอักษะในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 อย่างไรก็ตาม LAS ถูกจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในช่วงปลายสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยมีการลงนามกฎบัตรเพื่อสถาปนา LAS ขึ้นที่กรุงไคโร อียิปต์ เมื่อ 22 มี.ค.2488 ระหว่างสมาชิกก่อตั้ง 7 ประเทศ ได้แก่ ราชอาณาจักรอียิปต์ (ชื่อในขณะนั้น) ราชอาณาจักรอิรัก (ชื่อในขณะนั้น) ทรานส์จอร์แดน (ปัจจุบัน คือ จอร์แดน) เลบานอน ซีเรีย ซาอุดีอาระเบีย และเยเมน ก่อนจะมีชาติอาหรับอื่น ๆ เข้าร่วมเป็นสมาชิก ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งสิ้น 22 ประเทศ ครอบคลุมประเทศในตะวันออกกลาง แอฟริกาเหนือ และจะงอยแอฟริกา

การรวมตัวของสมาชิก LAS ในช่วงเริ่มก่อตั้งเป็นไปอย่างหลวม ๆ เพื่อให้เป็นเวทีแสดงออกถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน (solidarity) และเป็นสัญลักษณ์ของประชาคมอาหรับ แต่มีได้ต้องการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแบบบูรณาการ (integration หรือ unification) ในลักษณะเดียวกับสหภาพยุโรป (EU) แม้ต้องการให้มีกลไกคล้าย EU เช่น รัฐสภาอาหรับ (Arab Parliament) ศาลยุติธรรมอาหรับ (Arab Court) คณะมนตรีความมั่นคงอาหรับ (Arab Security Council) และสหภาพศุลกากรอาหรับ (Arab Customs Union)

วัตถุประสงค์/ภารกิจ

มาตรา 2 ของกฎบัตร LAS ปี 2488 ระบุวัตถุประสงค์ในการก่อตั้ง LAS ไว้ว่า เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสมาชิกให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น และประสานนโยบายของรัฐสมาชิกเพื่อให้บรรลุความร่วมมือระหว่างกัน ตลอดจนพิทักษ์เอกราชและอธิปไตย รวมทั้งพิจารณาประเด็นปัญหาที่เป็นข้อห่วงกังวลซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์รัฐสมาชิก โดยครอบคลุมประเด็นดังต่อไปนี้ 1) ด้านเศรษฐกิจและการคลัง ซึ่งครอบคลุมด้านการค้า ศุลกากร การแลกเปลี่ยนเงินตรา การเกษตร และอุตสาหกรรม 2) ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ซึ่งครอบคลุมถึงการรถไฟ ถนน การบิน การเดินเรือ การไปรษณีย์และโทรเลข 3) ด้านวัฒนธรรม 4) ด้านการให้สัญชาติ การออกหนังสือเดินทางและการตรวจลงตราหนังสือเดินทาง การบังคับคดี และการส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดน 5) ด้านสังคม และ 6) ด้านสาธารณสุข

อย่างไรก็ดี ในทางปฏิบัติพบว่า การรักษาและส่งเสริมผลประโยชน์ทางการเมืองของโลกอาหรับกลายเป็นเป้าหมายหลักในช่วงหลังการก่อตั้งระยะแรก ซึ่งเป็นช่วงหลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยเน้นไปที่การเรียกร้องเอกราชของชาติอาหรับที่ยังไม่ได้รับเอกราชจากเจ้าอาณานิคม การขัดขวางมิให้ขบวนการไซออนิสต์สถาปนารัฐของชาวยิว (อิสราเอล) ขึ้นบนดินแดนปาเลสไตน์ และการเพิ่มอำนาจต่อรองทางการเมืองของชาติอาหรับและป้องปรามการรุกรานจากภายนอก ปัจจุบันยังคงให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการสถาปนารัฐปาเลสไตน์ขึ้นบนดินแดนในเขตเวสต์แบงก์และฉนวนกาซา (ปัจจุบันตกอยู่ภายใต้การยึดครองและการปิดล้อมของอิสราเอล) โดยมีเยรูซาเล็มตะวันออกเป็นเมืองหลวง นอกจากนี้ สันนิบาตอาหรับยังพยายามผลักดันบทบาทในการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างโลกอาหรับกับประเทศอื่น ๆ รวมถึงบทบาทในการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างชาติสมาชิกด้วยตนเอง

การจัดองค์กร องค์การตามทีระบุไว้ในกฎบัตร LAS ประกอบด้วย 3 สถาบันหลัก ได้แก่ คณะมนตรีสันนิบาต คณะกรรมการถาวร และสำนักเลขาธิการ ขณะเดียวกันก็มีกรอบการประชุมและทบวงชำนาญพิเศษอื่น ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

1) คณะมนตรีสันนิบาต (Arab League Council/Council of Arab League) เป็นองค์กรที่มีอำนาจสูงสุดในสันนิบาตอาหรับ ประกอบด้วยผู้แทนจากรัฐสมาชิกทั้งหมด (ส่วนใหญ่เป็นผู้แทนระดับรมว.กระทรวงการต่างประเทศ) ปกติจะประชุมปีละ 2 ครั้ง ใน มี.ค. และ ก.ย.ของทุกปี ที่สำนักเลขาธิการ ในกรุงไคโร อียิปต์ โดยเลขาธิการเป็นผู้เรียกประชุม และประธานการประชุมจะผลัดเปลี่ยนกันระหว่างสมาชิก อย่างไรก็ตาม องค์กรอาจจัดการประชุมวาระพิเศษนอกเหนือจากที่กำหนด หากมีการร้องขอจากรัฐสมาชิกจำนวน 2 ใน 3 ของรัฐสมาชิกทั้งหมด ส่วนการลงมติในที่ประชุม กรณีที่มีมติเป็นเอกฉันท์ มตินั้นจะมีผลผูกพันต่อรัฐสมาชิกทั้งหมด แต่หากไม่สามารถมีมติเป็นเอกฉันท์ ให้ใช้การตัดสินใจด้วยการลงคะแนนเสียงข้างมาก แต่มติที่ออกมาจะมีผลผูกพันเฉพาะประเทศที่ออกเสียงสนับสนุนมตินั้นเท่านั้น สำหรับอำนาจหน้าที่ของคณะมนตรีสันนิบาต ได้แก่ ติดตามและเร่งรัดการดำเนินการตามข้อตกลงที่รัฐสมาชิกลงนาม แสวงหามาตรการในการป้องกันภัยคุกคามที่มีต่อเสถียรภาพของรัฐสมาชิก แก้ไขปัญหาพิพาทระหว่างรัฐสมาชิกโดยสันติวิธี กำหนดแนวทางร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ แต่งตั้งเลขาธิการ รับรองงบประมาณขององค์กร และแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะด้าน

2) คณะกรรมการถาวร (Permanent Committee) ประกอบด้วย คณะกรรมการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างรัฐสมาชิก โดยคณะมนตรีสันนิบาต เป็นผู้คัดเลือกประธานคณะกรรมการของแต่ละด้าน มีวาระ 2 ปี

3) สำนักเลขาธิการ (General Secretariat) ตั้งอยู่ที่กรุงไคโร อียิปต์ แต่ในห้วงปี 2522-2532 ได้ย้ายสำนักเลขาธิการไปยังกรุงตูนิส ตูนิเซีย ในช่วงที่อียิปต์ถูกระงับสมาชิกภาพ จากกรณีที่ชาติสมาชิกไม่พอใจ

ที่อียิปต์ลงนามสนธิสัญญาสันติภาพกับอิสราเอล จนกระทั่งผู้นำชาติอาหรับตัดสินใจยอมรับความสัมพันธ์กับอียิปต์อีกครั้งเมื่อปี 2530 จึงได้คืนสมาชิกภาพ พร้อมกับย้ายที่ทำการสำนักเลขาธิการกลับไปยังอียิปต์ตั้งแต่ปี 2532 จนถึงปัจจุบัน ส่วนผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ LAS มาจากการแต่งตั้งโดยคณะมนตรีสันนิบาต มีวาระ 5 ปี หน้าที่หลักของเลขาธิการ คือ ปฏิบัติงานด้านบริหารองค์กร และงานด้านการเมือง ทั้งนี้ นับตั้งแต่ก่อตั้ง LAS เลขาธิการขององค์กรนี้เป็นชาวอียิปต์มาโดยตลอด โดยคณะมนตรีสันนิบาตจะแต่งตั้งเลขาธิการ ตามที่รัฐบาลอียิปต์เสนอชื่อเข้าสู่การพิจารณา

4) การประชุมสุดยอด (Arab Summit) ในช่วงแรกมีกำหนดการประชุมไม่แน่นอน เนื่องจากปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในภูมิภาค อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ปี 2544 จนถึงปัจจุบันมีการจัดการประชุมอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกปี ยกเว้นเมื่อปี 2554 ที่ไม่สามารถจัดการประชุมได้ เนื่องจากเกิดกระแสการลุกฮือของมวลชนในโลกอาหรับ (Arab Spring) ที่ส่งผลกระทบต่อรัฐสมาชิกหลายประเทศ

5) คณะมนตรีรัฐมนตรีชำนาญพิเศษ (Specialized Ministerial Councils) เป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นตามสนธิสัญญาการป้องกันร่วมและความร่วมมือทางเศรษฐกิจของสันนิบาตอาหรับ (Treaty of Joint Arab Defence and Economic Cooperation) ปี 2493 ซึ่งเป็นกรอบความร่วมมือที่มีผู้แทนระดับรัฐมนตรีกระทรวงที่เกี่ยวข้อง โดยจัดประชุมปีละ 2 ครั้ง เช่น คณะมนตรีการป้องกันร่วม (Joint Defence Council) คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคม (Economic and Social Council)

6) ทบวงชำนาญพิเศษอื่น ๆ (Specialized Agencies) เป็นกลไกที่ตั้งขึ้นมาเพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านต่าง ๆ ของรัฐสมาชิก เช่น คณะมนตรีเอกภาพทางเศรษฐกิจ (Council of Arab Economic Unity-CAEU) ของคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมของสันนิบาตอาหรับ องค์กรเพื่อการศึกษา วัฒนธรรม และวิทยาศาสตร์แห่งสันนิบาตอาหรับ (Arab League Educational, Cultural and Scientific Organization-ALECSO) สำนักพิเศษเพื่อการคว่ำบาตรอิสราเอล (Special Bureau for Boycotting Israel) องค์กรเพื่อการพัฒนาการบริหารของสันนิบาตอาหรับ (Arab Administrative Development Organization-ARADO) และกองทุนอาหรับเพื่อการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคแก่ประเทศในแอฟริกาและประเทศอาหรับ (Arab Fund for Technical Assistance to African and Arab Countries)

ที่ผ่านมา มีการประชุมสุดยอด LAS มาแล้ว 34 ครั้ง ขณะที่การประชุมสุดยอด LAS ครั้งที่ 34 ที่กรุงแบกแดด อิรัก เมื่อ 17 พ.ค.2568 และการจัดประชุมสุดยอด LAS วาระฉุกเฉินต่อสถานการณ์ในฉนวนกาซา ที่กรุงไคโร อียิปต์ เมื่อ 4 มี.ค.2568 มุ่งให้ความสำคัญกับการกำหนดท่าทีคัดค้านแผนการผลักดันชาวปาเลสไตน์ออกไปจากฉนวนกาซาและแผนการพัฒนาฉนวนกาซาเป็น Riviera แห่งตะวันออกกลาง ตามแนวทางของประธานาธิบดีสหรัฐฯ ขณะเดียวกันก็เสนอแผนการฟื้นฟูบูรณะและสร้างงานในฉนวนกาซาโดยที่ไม่ต้องโยกย้ายชาวปาเลสไตน์ออกจากพื้นที่ พร้อมทั้งเรียกร้องให้มีการหยุดยิงทันที ยกเลิกการปิดล้อมฉนวนกาซา ถอนกำลังทหารอิสราเอลออกจากฉนวนกาซา สนับสนุนให้ส่งเจ้าหน้าที่รักษาสันติภาพของสหประชาชาติไปยังปาเลสไตน์ และแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์อย่างยั่งยืนตามแนวทางการสถาปนารัฐอิสราเอลเคียงข้างรัฐปาเลสไตน์ (Two-State Solution)

ความสัมพันธ์ไทย-สันนิบาตอาหรับ

ไทยมีความสัมพันธ์ทางการทูตในลักษณะทวิภาคีกับสมาชิก LAS เป็นรายประเทศครบทั้ง 22 ประเทศ แต่ไทยไม่ได้เป็นผู้สังเกตการณ์ใน LAS หรือมีความสัมพันธ์กับองค์กรดังกล่าวโดยตรง อย่างไรก็ตาม ไทยมีจุดยืนสนับสนุนการสร้างสันติภาพอย่างยั่งยืนในโลกอาหรับที่สอดคล้องกับ LAS ในหลายประเด็น

นายอะห์มัด อบูลເເຕ
(Ahmed Aboul Gheit)

ตำแหน่ง	เลขาธิการสันนิบาตอาหรับ (LAS)
สัญชาติ	อียิปต์
เกิด	12 มิ.ย.2485 (อายุ 84 ปี/ปี 2569) ที่กรุงไคโร อียิปต์
ศาสนา	อิสลาม (ซุนนี)
ภาษา	อาหรับ อังกฤษ
การศึกษา	ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต Ain Shams University กรุงไคโร อียิปต์ ปี 2507
สถานภาพทางครอบครัว	สมรสกับนาง Laila Kamal Salah มีบุตร 2 คน
ประวัติการทำงาน	
ก่อนปี 2547	รับราชการในกระทรวงการต่างประเทศอียิปต์ และก้าวหน้าในราชการโดยลำดับ เคยดำรงตำแหน่งสำคัญ เช่น เอกอัครราชทูตอียิปต์ประจำอิตาลี มาซิโดเนีย ซานมารีโน หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรีของนายอัมร์ মুชา รุมว.กระทรวงการต่างประเทศ อียิปต์ ในช่วงทศวรรษที่ 1990 ก่อนจะดำรงตำแหน่งสุดท้ายเป็นหัวหน้าคณะ ผู้แทนถาวรอียิปต์ประจำสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก สหรัฐฯ ปี 2542-2547
ปี 2547-2554	รุมว.กระทรวงการต่างประเทศ ในรัฐบาลประธานาธิบดีฮุสنى มุบาร็อก
ปี 2559-ปัจจุบัน	ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ LAS คนที่ 8 เมื่อ มี.ค.2559 และเข้ารับ ตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ 3 ก.ค. 2559
ข้อมูลอื่น ๆ ที่น่าสนใจ	- ได้รับความไว้วางใจจากอดีตประธานาธิบดีฮุสنى มุบาร็อก และใกล้ชิดกับนายอุมร์ สุลัยมาน อดีตหัวหน้าหน่วยข่าวกรองและรองประธานาธิบดีอียิปต์

- หลังจากรัฐบาลอดีตประธานาธิบดีฮุสเนี มุบาร็อก ถูกโค่นล้มเมื่อปี 2554 นายอะห์มัด อบูลเซต ถูกกดดันให้ยุติบทบาททางการเมือง เฉพาะอย่างยิ่งในห้วงที่ประธานาธิบดีมูฮัมหมัด มุรซี ที่ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่ม Muslim Brotherhood เข้าบริหารประเทศ ระหว่างปี 2555-2556
- ห้วงที่ยุติบทบาททางการเมือง ได้เขียนหนังสือชื่อ “My Testimony-Egyptian Foreign Policy: 2004-2011” ซึ่งเป็นบันทึกความทรงจำช่วงดำรงตำแหน่งรมว.กระทรวงการต่างประเทศอียิปต์ จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ Dar Nahdat Misr เมื่อปี 2556
- มีบุคลิกยิ้มแย้ม เกร่งกรืดในรายงาน และได้รับการยอมรับว่ามีทักษะการบริหาร และการทูตที่ยอดเยี่ยม
- ต่อต้านกลุ่มติดอาวุธอย่างแข็งขัน เฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มฮะมาสในฉนวนกาซาของปาเลสไตน์และกลุ่มฮิซบุลลอฮ์ในเลบานอน
- ถูกคัดค้านจากกาทาร์ แอลจีเรีย และซูดาน หลังจากรับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ LAS ต่อจากนายนะบิล อัลอะรอปี โดยอ้างว่านายอบูลเซตมีอายุมากเกินไป แต่เนื่องจากซาอุดีอาระเบียและอียิปต์สนับสนุนอย่างแข็งขัน และเข้ามาใกล้ชิด โดยเสนอผลประโยชน์แลกเปลี่ยนกับประเทศทั้งสาม ทำให้นายอบูลเซตได้ดำรงตำแหน่งในที่สุด